

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o ustanowieniu Narodowego Dnia
Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jacka Kurzępę.

(-) Waldemar Andzel; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Tadeusz Chrzan; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Zbigniew Dolata; (-) Przemysław Drabek; (-) Barbara Dziuk; (-) Grzegorz Gaża; (-) Maciej Górski; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Leonard Krasulski; (-) Marek Kuchciński; (-) Jacek Kurzępa; (-) Marek Kwitek; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Ewa Malik; (-) Anna Milczanowska; (-) Anna Paluch; (-) Teresa Pamuła; (-) Jerzy Paul; (-) Elżbieta Płonka; (-) Marcin Porzucek; (-) Zdzisław Sipiera; (-) Krzysztof Sobolewski; (-) Marek Suski; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Adam Śniezek; (-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Ryszard Terlecki; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Jan Warzecha; (-) Grzegorz Wojciechowski; (-) Tomasz Zieliński.

USTAWA

z dnia2023 r.

o ustanowieniu Narodowego Dnia Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny

W hołdzie Polskim Dzieciom Wojny, które mimo traury, jakiej doświadczyły za przyczyną hekatomb II wojny światowej, zbrodniczych działań okupantów niemieckich i sowieckich, potrafiły dźwigać ze zgliszcz naszą wspólną Ojczyznę oraz w dowód respektu i wdzięczności za ich wysiłek, stanowi się co następuje:

Art. 1.

Dzień 10 września ustanawia się Narodowym Dniem Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Gehenna Polskich Dzieci Wojny, związana z okrucieństwem II wojny światowej ze strony obu totalitaryzmów: niemieckiego i sowieckiego, niewystarczająco jest obecna w świadomości współczesnych Polaków. Dzieci stały się najbardziej bezbronnymi ofiarami zdehumanizowanych celów zbrodniarzy. Zamiarem okupantów było zniszczenie biologiczne Narodu Polskiego, zniewolenie go i pozbawienie autonomii oraz wolności. W tym celu wykorzystywano różne metody okrucieństwa, w szczególności wobec dzieci.

Polska poniosła relatywnie największe straty osobowe w II wojnie światowej. Pod okupacją niemiecką śmierć poniosło ok. 6 milionów polskiej ludności, w tym ok. 3 milionów obywateli narodowości żydowskiej i ok. 3 milionów narodowości polskiej. Zginęło wówczas 2,2 miliona dzieci, w tym milion dzieci żydowskich. Kilkaset tysięcy zostało okaleczonych fizycznie i psychicznie przez niemieckich okupantów, a prawie 1,6 miliona dzieci zostało osieroconych.

Trauma wojenna oraz powojennej tułaczki pozostała w pamięci tych dzieci do dziś. W okrutny sposób oddzielano je od ich rodzin, co przez Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze uznane zostało za zbrodnię ludobójstwa, a konferencja UNESCO w 1948 roku zatwierdziła proceder rabunku i eksterminacji dzieci jako zbrodnię przeciwko ludzkości. Niemcy podczas wojny zgermanizowali ponad 200 tys. dzieci, z których tylko 15% powróciło do Polski.

Represje wobec dzieci odbywały się nie tylko na terenie Polski. Dzieci doznawały cierpień na odległej Syberii, gdzie trafiały w bydłowych wagonach, często z ulicznej łapanki, siłą zabrane od rodziców. Odległe tereny dzisiejszej Rosji stały się symbolem katorgi, męczeństwa i śmierci dla setek tysięcy Polaków.

Szczególny przykład bestialstwa miał miejsce w niemieckim obozie koncentracyjnym przy ulicy Przemysłowej w Łodzi - jedynym takim obozie w okupowanej Europie, w którym około 12 tysięcy polskich dzieci było zmuszanych do niewolniczej pracy. Trafiały tam dzieci w wieku od 6 do 16 lat, które w czasie wojny straciły rodziców, ale także oskarżone o współdziałanie z ruchem oporu czy nielegalny handel. Za główną bramą traciły swoje rzeczy, imiona i nazwiska. Pamięć o polskich dzieciach z łódzkiego obozu koncentracyjnego kultywuje Stowarzyszenie Dzieci Wojny w Polsce Zarządu Głównego w Łodzi. Od 2018 r. ogólnopolskie Święto Polskich Dzieci Wojny odbywa się pod pomnikiem Pękniętego Serca, upamiętniającym martyrologię polskich dzieci z obozu dla polskich dzieci i młodzieży przy ulicy Przemysłowej w Łodzi.

Znamiennym okrucieństwem hitlerowskie Niemcy wykazały się wobec dzieci Zamojszczyzny, które zostały wywiezione do rodzin w III Rzeszy, a tam poddane germanizacji. Pamięć o nich podtrzymuje Stowarzyszenie Dzieci Zamojszczyzny.

Pamiętać należy o wszystkich tych, którym zawdzięczamy ratowanie polskich dzieci. Chodzi tu m.in. o ludzi, którzy z narażeniem życia zabierali z wagonów dzieci Zamojszczyzny wiezione w celu germanizacji do niemieckich rodzin. Szczególna pamięć oraz wdzięczność przysługuje również siostram zakonnym, które ukrywały dzieci w klasztorach, żeby je uchronić przed niemieckimi obozami oraz germanizacją. Wiele z tych osieroconych dzieci było wychowywanych przez rodziny, które je zaadoptowały.

Dzieci te miały nieporównanie trudniejszy start w dorosłe życie niż dzieci niemieckich sprawców wojny i prześladowań. To właśnie Dzieci Wojny mają ogromny wkład w odbudowę zniszczonej Polski; to nasi pionierzy, nasze mamy i ojcowie, babcie i dziadkowie, to dziś seniorzy najstarszej generacji- osoby powyżej 74. roku życia. Dzieci Wojny, prócz nielicznej grupy, nie uzyskały od Niemców żadnego zadośćuczynienia, mimo bezspornie największego rachunku krzywd.

Ustanowienie dnia 10 września Narodowym Dniem Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny nawiązuje do przeprowadzonych w 1943 r. przez okupacyjne władze niemieckie masowych aresztowań dzieci w wielkopolskiej miejscowości Mosina. Tak zwana sprawa mosińska (niem. Sache Moschin) stanowiła swoiste przedłużenie aresztowań, będących następstwem ujęcia i egzekucji członków Związku Odwetu Okręgu Poznań ZWZ-AK zgrupowanych wokół doktora Franciszka Witaszka. Akcja obejmowała aresztowania przez niemiecką Tajną Policję Państwową (Gestapo) kilkuset polskich mieszkańców podpoznańskiej Mosiny i okolic w związku z oskarżeniem ich o działalność skierowaną przeciwko III Rzeszy. Ujęci mieszkańcy Mosiny stali się następnie ofiarami m.in. obozów w: Żabikowie, KL Auschwitz, KL Dachau, KL Mauthausen. Aresztowania przebiegały w roku 1943, a ich apogeum nastąpiło 9 września tego roku. 10 września 1943 r., doszło do zatrzymania dzieci kilkudziesięciu osób aresztowanych dzień wcześniej. Co najmniej 43 spośród nich zostało następnie osadzonych jako tak zwane Terroristenkinder w niemieckim obozie koncentracyjnym dla dzieci polskich w Łodzi (Polen-Jugendverwahrlager Litzmannstadt), stając się współwięźniami dzieci pochodzących także z innych regionów okupowanej Polski, m.in. ze Śląska, Zamojszczyzny, Polski Centralnej (Łodzi, Warszawy) czy Małopolski (Kraków).

Wybór daty 10 września jako terminu obchodów Narodowego Dnia Dzieci Wojny odpowiadałby przesłance celowości nowo ustanowionego święta państwowego, szczególnie w szeroko rozumianym wymiarze edukacyjnym i wychowawczym. Pozwalałby na prezentację problematyki martyrologii dzieci polskich w obrębie systemu edukacji szkolnej oraz w przestrzeni medialnej, jako jeden z najważniejszych aspektów represji okupantów wobec Polaków w okresie II wojny światowej.

Inicjatywa ustanowienia tego święta powstała i była dyskutowana podczas trzech Kongresów Polskich Dzieci Wojny w Sali Kolumnowej Sejmu w latach 2017-2019; kontynuowana podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. wspierania środowisk Polskich Dzieci Wojny w Sejmie w roku 2023. Jest także przedmiotem dyskusji w tym środowisku i jej owocem, co znajduje potwierdzenie w stanowisku Ogólnopolskiego Porozumienia Środowisk i Organizacji Polskich Dzieci Wojny, z grudnia 2022 roku.

Parlament Rzeczypospolitej Polskiej ustanawiając dzień 10 września, Narodowym Dniem Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny oddaje hołd wszystkim obywatelom polskim, w tym szczególnie dzieciom zamordowanym i skrzywdzonym przez okupantów podczas II Wojny Światowej.

Projekt rodzi pozytywne skutki społeczne.

Projektowana ustawa nie powoduje obciążeń finansowych dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 23 marca 2023 r.

BAS-WAPEiM-528/23

SEJMOWY SZEF KANCELARII
DS. 1120.100.2023
23.03.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jacek Kurzępa)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje ustanowienie dnia 10 września Narodowym Dniem Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii objętych projektem ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektowanej ustawy pozostają poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5-WP.020.635.2023

Data wpływu 23.03.2023

Warszawa, 23 marca 2023 r.

BAS-WAPEiM-529/23

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SP. 1120.100.2023(2)
23.03.2023

**Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu
– czy poselski projekt ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia
Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Jacek Kurzępa) jest projektem ustawy wykonującej
prawo Unii Europejskiej**

Projekt przewiduje ustanowienie dnia 10 września Narodowym Dniem Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny.

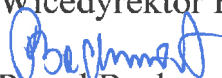
Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP-WP. 020.636.2023

Data wpływu 23.03.2023

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 30 marca 2023 r.

BSA II.022.32.2023

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT SZEFY SĄDU

L.dz. DS.1120.118.2023

Data wpływu 6.04.2023

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 23 marca 2023 r., SPS-WP.020.63.7.2023, uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1904 oraz z 2022 r. poz. 480 i 1259), nie zgłasza uwag do *poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu Narodowego Dnia Wspomnienia Gehenny Polskich Dzieci Wojny*, albowiem projektowany akt prawny nie jest aktem normatywnym, na podstawie którego orzekają i funkcjonują sądy powszechne, jak również nie ma on wpływu na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska

/pismo podpisane podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.63.8.2023

Data wpływu 07.04.2023